

Spinalonga – veneziaansche un osmaansche Geschicht op Kreta

Kreta un de ollen Greken bünt bekannt för ähr Rull as Weeg vanne europäische Zivilisation inne Antike. Gottenvader Zeus wasst in een Höhl op dat Eiland op un de Minoer, later de Mykener gründen de eersten Hoogkulturen in Europa mit Schriftgebruuk.

Man ok dat Mittelöller un de Fröhe Nietiet wiesen eene wesselvulle Geschicht: Ut den Ooströmschken Riek enstunn dat greeksch-orthoxe Byzanz. In't Johr 1202 rüsten sik römschk-katholschke Ridders – de meisten ut Frankriek – un Seelüü ut Venedig för den Veerden Krüüztog. Eigentlik willt de katholschken „Latieners“ ut den Westen Ägypten innehmen, doomit se denn in'n Ansluss Jerusalem för de Christenheet torüg winnen könnt. De heele Plon geiht aver düchtig inne Bux: Veel to wenig Krüüzfahrers koomt noh Venedig, wo de Stadt un ähr Kooplüü al masse veel Geld för de Kriegsflott utgeben hebbt. Wenn Venedig kiene Büüte maakt, is de Stadt bankrott. Lesterhand wennt sik dat ganze Unnernehmen 1204 tegen de byzantinsche Hööftstadt Konstantinopel und de Stadt word grausaam besett. Papst Innozenz III. verordeelt de Gewalt tegen Christen, man veelen Krüüzfahrern is dat gliek: De Büüt ward opdeelt un Venedig kriggt mangs mannig Riekdömer de Insel Kreta.

Blick Richtung Elounda

De Venedschen bruken de Insel as Hannelsposten in't oostlike Middelmeeer un hebbt sik doa för Johrhunnerte fastsett. Ähre Buten bünt inne Oldsteden to finnen, ton Biespeel in'n Haven vun Chania. Man de Kooplüü hebbt ähr Eiland in'n 16. Johrhunnert ok mit groten, massigen Bollwarken afsekert, denn de Osmanen wieden to düsse Tiet ähren Machtberiek ut. De Festung Spinalonga in de Mirabellobucht in'n Oosten van Kreta is eene van düsse massigen Schanzwarke. Man de Striet tüschen de Osmanen un Christen um dat Middelmeeer föhrt to'n Krieg um Kreta 1645-1669. Spinalonga leist Wedderstand un word Utgangspunkt för Angriffe op de osmansche Trupps. De Osmanen köönt sik oplest op de Insel dörsetten und Kreta is nu Deel van't Osmansche Riek.

Spinalonga blifft noch bet 1715 in veniziaansche Hand. De Osmanschen laten dat to, man dat lütte Eiland mit de Festung brengt nu nix mehr för Venedig in de nu kumpleet osmansche

See. De Stadt holt ähre Soldaten na Huus, de 600 Inwohners – kretsche Flüchtlinge un Rebellen – wordt vun de nien Besitters as Slaven verkofft. Op de olle Festung ensteiht nu een osmansches Dorp.

veneziaansch Schanzwark

Richtig Upswung kriegt dat Dorp noch eenmal in't 19. Johrhundert. Um 1800 leevt blots um un bi 250 Inwohners op de lütte Insel vör Kreta, um 1880 bünt dat over 1000. Spinalonga is de gröttste muslimsche Hannelsposten inne Region worden. Man ok de osmansche Herrschop geiht op dat Enne to: Deele van't greeksche Fastland wurren al 1821 dör een Upstand tegen de Osmanen unafhängig. In'n Türksch-Greekschen Krieg 1897 wordt ok Kreta eerst een eegener Staat unner de Upsicht van England, Frankriek, Russland un Italien. 1913 kummt Kreta denn to't Konigriek Grekenland.

Rekonstrueerte osmansche Hüser un Ladens

Op Spinalonga leevt noh de kretsche Unafhangigkeit immer noch de muslimsche Inwohners. De kretsche Regeern överleggt, wo se de nu vun't Eiland runnerkriegt un sett 1903 oplest eene

Leprakolonie op. De Kranken ut Kreta un later vun heel Grekenland föhrt hier ähr Leven egenbestimmt un organieseert ähre eegene Infrastruktur mit Ladens, Krankenhuus, Kino. In't Johr 1957 wordt de Kolonie sloten. Et gifft nu Impfstoffe tegen dat Lepralieden.

De lütte dröge stenige Insel mit sien lang Geschichte is vandage eene Touristenattraktion. De ollen Hüser wordt wedder rekonstrueert un opbuut. Boten ut Elounda un Plaka brengt de Besöokers up dat Eiland.